

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 12 / 13

84. ÅRGANG

24. JUNI

1972

**STOPP ET ØYEBLIKK,
SKULLE IKKE DE
FERIERE?**

Side 192

**LESERBREV FRA
KRISTIANSAND OM
«NONNEDRAKTEN»**

Side 190

**«HVA GJØR VÅR
BISKOP EGENTLIG?»**

Side 194

Fra Bispedømmet

St. Josefs menighet i Haugesund vil fra 1. september i år bli betjent fra Stavanger. Sognet blir fortsatt bestående som juridisk enhet. Franciskussøstrene fortsetter sin virksomhet som hittil. Pastor Alan C. Littlewood løses fra sitt verv som sogneprest for St. Josefs menighet fra og med 1. september i år og stilles til disposisjon for Bispedømmet. Som sogneprest for St. Josefs menighet, Haugesund, utnevnes pastor A. Wysocki.

† John W. Gran
Biskop

Aftenmesser på lørdagene

I juni, juli og august leses det en aftenmesse i St. Olavs kirke, Oslo hver lørdag kl. 19. Ifølge Kirkens bestemmelse kan denne messe gjelde som søndagsmesse. Liturgien benytter også den efterfølgende søndags tekster.

Neste nummer

Neste nummer av bladet ST. OLAV kommer datert den 5 august. God ferie ønskes alle.

RED.

Pastor Lowry er død

Fra England er det kommet melding om at pastor PETER LOWRY er død. Han virket ved St. Olavs kirke i Oslo i årene 1945—1953. En requiem-messe ble celebrert av biskop Gran onsdag den 7. juni. R.I.P.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. ÅR

LESERBREV FRA KRISTIANSAND:

Dette bildet fra Tyskland viser en ordenssøster i kontakt med mennesker på et kvinnefengsel.

Mitt syn på «nonnedrakten»

Av INGRID TERLAND

Herr redaktør.

Klær skaper folk, sier et gammelt ordtak. Men mon tro om klærne ikke heller skaper det bildet av folk som de ønsker omgivelsene skal se? Den jevne velstandsutvikling på våre breddegrader har ført til at vi ikke bare kler oss for å holde varmen, men vi skifter klesdrakt alt etter de folk vi omgås og det arbeid vi utfører. Vår personlighet kan understrekes av vårt valg av klær. Det er ikke til å unngå at man ofte trekker sine første (av og til riktignok gale) slutninger om ukjente personer på grunnlag av tøyet. Det slipper man når det gjelder Søstre i ordensdrakt — dem danner man seg overhodet ingen mening om før man har lært dem å kjenne — og det er ikke så lett å bli kjent med en Søster hvis man ikke har et ærend som bringer en i hennes vei.

Selv har jeg alltid hatt en ærefrykt for drakten. Som liten så jeg på den med nyssgjerrighet, som nybakt konvertitt med misunnelse og lengsel. Drakten representerte for meg en slags overklasse, innenfor den skjulte det seg ualminnelig fromme, opphøyde vesener som man ikke torde henvende seg til, men dersom «vesnene» selv tok det første skritt til kontakt, var jeg både glad og smigret. Et så naivt og dumt syn på Søstrene tror jeg dessverre ikke er så uvanlig — i et hvert fall ikke i kretser som står vår Kirke fjernt. Når bekjent-

skap og vennskap først er gjort, spiller drakten ingen rolle — men hvor mange mennesker i vårt land får anledning til å bli kjent med våre Søstre, og i hvor mange tilfelle har drakten vært en barriere som man ikke har våget seg forbi?

Jeg kan godt forstå at drakten representerer en trygghet for Søstrene, men for en utenforstående har den ofte samme virkning som å se en ridder i rustning. Heller enn å registrere at en Søster går forbi meg på gaten i fulle «pontifikalier» ville jeg sette pris på å oppdage at noen av de mennesker jeg traff i hverdagslivet hadde et livssyn og en holdning som fikk meg til å søke etter årsaken til deres glede og offervilje. I denne forvandlingens tid for Søstrene, når de går fra sine lukkede arbeidsplasser ut i arbeidslivet enkeltvis sammen med oss andre, tror jeg at misjonsarbeidet har meget større sjanser for å lykkes hvis Søstrene møter sine arbeidskolleger som likemenn.

St. Josephssøstrene i Kristiansand har «kastet» drakten, og erfaringene herfra er meget opploftende. Søstrene oppnår en helt annen verdifull kontakt med samfunnet i «sivil» — surdeigen virker bedre.

Det må kanskje være en større utfordring og et meget vanskeligere liv å være ordenssøster uten drakt, men kan hende er det den vanskeligheten som må overvinnes hvis våre klostre skal fornyes og bestå?

Kuldegrader

Tittelen er ganske uhyggelig — i juni måned. Det var ikke slik vi egentlig skulle ha det. Men dessverre tyder en del ting på at det alt har begynt å fryse til — i kjølig høflighet eller bunnfrosset innlandsklima mellom norske kvinner og menn. På tvers av partigrenser og tros-grenser. Det er som om markedssaken splitter folk og grupper og de enkelte familier så brutalt at noen nok frykter for at det kan ta år å lege skadene. Noen øyeblikkelig bedring etter selve valgdagen i september kan man ikke uten videre heller regne med, uansett utfallet. Det er ikke nordmenns vis å glemme, stryke over og begynne på nytt i løpet av et døgn. Enkelte spekulerer kanskje i nettopp det.

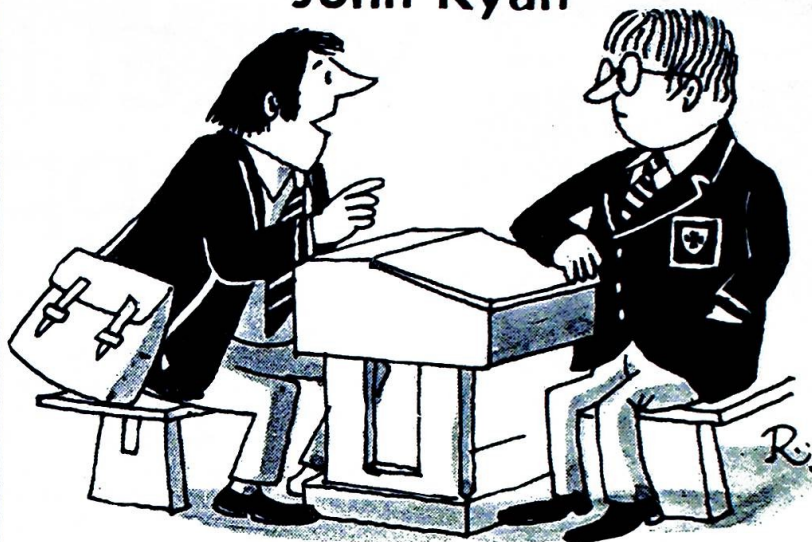
Hva er det nemlig som skjer? For det første dette at en del av oss i dagens situasjon ikke lenger klarer, våger eller orker å føre en noenlunde rolig samtale om EF, i egen stue eller hos venner og kjente. Det har kommet så uberegnelige og store følelser med i saken at de fleste diskusjoner ender med skjebnetunge ord. Videre påstår en betydelig prosent at de etter eget sigende er lei av hele spørsmålet — før de har forsøkt å føre samtaler med folk som tenker annerledes eller ikke har bestemt seg. I begge tilfeller er dette svakhetstegn, etter under- tegnedes mening.

En fransk trosfelle som nylig avla oss et besøk sa at stemningen i Norge akkurat nå fikk ham til å minnes den dype splittelsen hans eget land hadde opplevd under den famøse Dreyfus-saken. Det ville være nedslående om vi ikke hadde lært noe av fortidens strider, selv om sakene absolutt ikke uten videre er sammenlignbare. På begge sider av gjerdet vifter i dag kristne med armene og geberder seg som om motparten er åndssløv eller manipulert.

Det er derfor blant annet disses ansvar at det har blitt så kaldt i landet midtsommers.

A. R.

John Ryan

“All we have to do is invent a good German name, announce ourselves as a leading Catholic theologian, publish a totally incomprehensible attack on the Pope and EVERYBODY will believe it!”

«Alt som trenges er å finne et godt tysk navn, annelde oss selv som ledende katolske teologer, offentliggjøre et helt uforståelig angrep på paven — og ALLE vil bite på.» (Vår oversettelse av Ryans tekst.)

DE 33 — MED ET SMIL

Bildet over disse linjer er den kjente engelske tegners kommentar til et kort utdrag av et hyrdebrev i England hvor det blir gjort oppmerksom på og advares mot en skrivelse fra 33 tyske teologer. (En skrivelse som har sirkulert i de siste månedene med kritikk av paven og Synodene.) Skrivelsen er for lengst satt i rett sammenheng ved kraftige svar fra Vatikanet, men Catholic Herald's kombinasjon av Ryans strek og kardinal Heenans mer alvorlige ord er etter vår mening et godt eksempel på hvordan Kirken i dag moter angrep: med en klar redegjørelse for katolsk tro (hyrdebrevet) — og med en porsjon humor (tegningen).

Tilsammen er det en ganske virkningsfull omtale og vurdering av de 33's tanker. (Se ellers nyhetsspaltene.)

Det er først og fremst ungdommen hyrdebrevet — fra kardinal Heenan — tenker på:

— Jesus som en sympatisk, snill og plaget leder forfulgt av prester og politikere kan muligens fylle hovedrollen i en musical på et teater. Men denne Jesus kan aldri bli sentrum for de unge åndelige liv. Det er tragisk at noen teologer i dag benekter at

Kristus er Gud — nettopp i en tid da de unge med beundring ser mot Jesus Kristus, heter det i hyrdebrevet.

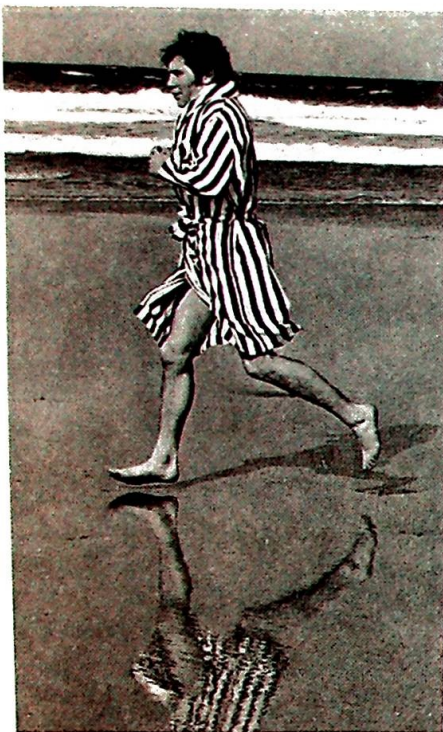
— De unge i dag må fores til Jesus Kristus — Guds Sønn — ikke til Jesus Kristus Superstar, skriver kardinalen. Og han fortsetter:

— Unge mennesker søker i dag med styrke etter kjærlighet og trygghet. Bare Kristus, Vår Herre, kan tilfredsstille deres dypeste behov. De får vite sannheten om Kristus. At Han er Guds Sønn angår ikke bare teologene, men er et livsviktig spørsmål for hver kristen.

Kardinalen peker på at nye ting læres i dag, ting som står i strid med den katolske kirkes lære. Dette gjelder for eksempel læren om den hellige Treenighet og om Inkarnasjonen. Skrivelsen fra de 33 teologene er alvorlig fordi disse teologene faktisk forneker det annet Vatikankonsil.

— De unge viser på nytt interesse for religionen. Deres begeistring i dag for Kristus behøver forøvrig ikke engang ha noen religiøs forklaring. De er muligens bare skuffet over sine

(Forts. neste s.)

STOPP ET ØYEBLIKK!

Vår venn på forsiden av dette sommernummeret av ST. OLAV har det veldig travelt, så travelt at vi altså har lyst til å si STOPP ET ØYEBLIKK, SKULLE IKKE DE FERIERE?

Spørsmålet rettes med det samme til alle som maser med forberedelser, maser underveis og fortsetter å mase der de havner. Det er ikke slik å forstå at vi mener at vi skal halvsove oss sløve gjennom de kommende uker — men vi kunne kanskje med hell skifte gear? Stoppe maset, tenke på noe annet.

På neste side og videre utover i dette nummeret har vi derfor gjengitt forskjellige tanker og meninger som man med fordel kan STOPPE opp ved — og tenke litt på. RED.

DE 33 —

(Forts. fra forrige side.)

tidligere helter. Popstjerner og revolusjonære skikkelser synes å ha mindre appell i dag for unge enn for tre, fire år siden.

Så langt hyrdebrevet. Hovedinnholdet er kanskje dette: at en falsk teologi er farlig i dagens situasjon. Det er biskopenes plikt å minne om dette. Og det er John Ryans — om ikke plikt, så talent — at han kan få oss til samtidig å smile.

RED.

LESERBREV FRA LONDON:

YNKELIG OPPTREDEN

Herre Redaktør.

I den nye morsmålsversjonen av messeteksten, som vi leser den i England, er også unnlattelsessyndene tatt med i Confiteor, og sjelden har vel vi innbyggere av de rike industri-landene i vesten hatt større grunn til å be om tilgivelse for våre svikt enn nettopp nå, etter UNCTAD III — konferansen i Santiago hvor vi sviktet så kapittalt — i bokstavelig forstand. U-landene er blitt avspist med noen snauere resolusjoner om utvikling av turisttrafikken, som om besøk av velhavende tilreisende er noen erstatning for den hjelp som det er en selvfølgelig kristen og humanitær plikt å gi. På et bestemt felt er Norges svikt her særlig ille. «St. Olav» er neppe det rette forum for en debatt om norsk skipsfartspolitik, men det kan være av interesse å fastslå at den norske regjering, som man skulle tro ideologisk sett hadde en klar målsetting, sammen med de andre industrilandene inntok en helt negativ holdning.

U-landenes krav om medbestemmelserett i noe for dem så påtrengende

viktig som transporten av deres råvarer ble møtt med et kaldt NEI. Vår største økonomiske styrke ligger i skipsfarten, og nettopp der hvor vi har størst anledning til å vise generøsitet, og sette eksempel, snurpet vi pengepungen tettest igjen, under påberopelse av at vi må forsvare våre fremste interesser. Fra skipsfartshold er det etter Santiago-møtet antydning at hvis u-landenes krav noen gang skulle bli oppfylt, så bør man ta hele den norske holdningen til utviklingshjelp opp til alvorlig revisjon. Eller for å si det mindre pyntet: hvis det skal koste oss noe å gi, så får det heller være det samme.

Denne saken har ikke stort med katolsk liv og lære å gjøre hvis det ikke er det at den også har sammenheng med vårt medlemskap i Fellesmarkedet. Jeg ønsker og håper på et slikt medlemskap, men blant meningsfeller på dette området har jeg i det siste oppdaget tegn til en innstilling som kan gjøre Fellesmarkedet til det motsatte av det jeg har forestillet meg. Visse kommentarer til Santiago-

Studentlaget i

Katolsk Studentlag avholdt torsdag 11. mai generalforsamling i dominikanernes kloster i Oslo.

Studentlaget har de siste semestre hatt store vanskeligheter med rekruttering, såvel med hensyn til medlemmer, som folk til å sitte i styret. Laget har av flere grunner ikke hatt virksomhet igang overhodet, siste semester, våren 1972.

Man tok derfor på denne generalforsamling opp til bred drøftelse studentlagets formål, tidligere virke, sta-

tus og stilte spørsmål om den hittil benyttede form er formålstjenlig.

Debatten viste tydelig at et studentlag i den tradisjonelle betydning ikke lenger blir betraktet som nødvendig, og dermed ønskelig. Imidlertid ble det uttrykt ønske om et tilsvarende tilbud for folk som ikke føler seg hjemme i de øvrige ungdomsfora, eller som ønsker et tillegg til disse.

En del idéer til en ny skikkelse for det hittidige Katolske Studentlag dukket opp under drøftelsene, og sam-

Snurper vi pengepungen tettere igjen?

resultatet tyder på at visse interesser håper på et solidarisk forpliktende samarbeid innen EF for å holde «kravfanatismen fra u-landene» nede. Den angstbiterinnstilling disse kretsene har, er kanskje et oppmuntrende tegn på at de er på vikende front, men sikker kan man ikke være.

I EF-debatten er det meget om å gjøre å trekke u-landshjelpen inn. For mange av oss er dette med Europas enhet en stor, utfordrende og oppløftende tanke, nettopp fordi den kan legge grunnen for en utadventt, felleskristen politikk overfor den tredje verden. Det er viktig å få dette frem, og å arrestere tidligst mulig alle tendenser til isolasjon. UNCTAD III var

en ynkelig opptreden av EF-landene, og i alle fall britiske pressekommentarer var preget av skamfølelse og sinne. Her må det på felleskirkelig grunn skapes en motforestilling. Det går i all anstendighets navn ikke an at vår regjering, som har vist seg så positivt hjelpsom overfor frigjøringsbevegelser i Afrika, og så sunt kritisk overfor styret i Portugal, skal opptre som pengepungens voktere i Santiago, og ikke som talsmenn for den etikk den mener å ha sprunget ut av.

Kirken som helhet har uttalt seg klart nok om u-hjelpen, Kirken i de enkelte land må heller ikke tie etter skandalen.

LONDON I MAI, PER BANG.

Oslo oppløst

men med en rekke argumenter mot det tradisjonelle studentlaget, førte de nevnte drøftelser til følgende beslutninger fra generalforsamlingens side:

1) Katolsk Studentlag ble besluttet oppløst (to avsto fra å avgi stemme). 2) En ny gruppe ble besluttet opprettet. 3) En komité på fem personer (Jan Røstad, Harald Jarning, Torfinn Taxt, Ina Andresen og Kari Skrepel) ble valgt til å bearbeide og utforme videre allerede presenterte idéer og forslag for en ny gruppe. 4) Gene-

ralforsamlingen vedtok etter avstemning å overføre sine økonomiske ressurser til den nye gruppen. 5) De nevnte fem ble overlatt å ta videre initiativ, ifølge generalforsamlingens idéer, forslag og beslutninger. 6) En ble enig om snarest å informere biskopen om resultatet av generalforsamlingen. Kopi av dette referat er derfor blitt oversendt biskop Gran.

Berit Andersen Sverre Engen
(styremedlem) (ordstyrer)

Fr. Per Bjørn Halvorsen O.P.
(studentprest)

STOPP - !

1.

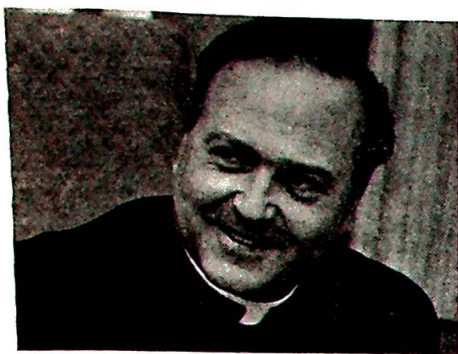
«Jeg lurer på om det er tyve mennesker idag som ser tingene som de virkelig er. Det ville bety at det var tyve som virkelig var fri, tyve som ikke var behersket av, ikke engang påvirket av noe som bant dem til denne verden eller deres eget jeg eller noen av Guds nådegaver, selv de høyeste, de mest overnaturlige og rene. Jeg tror ikke det finnes tyve slike mennesker i verden idag, men det finnes kanskje en eller to. Det er dem som holder alle ting sammen og som forhindrer at universet faller fra hverandre.» — — —

«Du dåre. Du har i virkeligheten gjort noe som du slett ikke ønsket å gjøre. Gud har overlatt deg nydelsen, fordi han også har skapt den. Men du har ringeaktet den lykke som han ønsket å gi deg sammen med nydelsen... Du har spist skallet og kastet frukten. Du har beholdt papiret som ikke var noe annet enn innpakningen...» — — —

«Mennesker som ikke kjenner Gud og som bare har seg selv som midtpunkt, mener at de for å bli til noe, er nødt til å hevde sine mål, ønsker og krav i kamp mot den øvrige verden. De prøver å gjøre seg gjeldende ved å trenge seg inn på andre mennesker og ved å tilegne seg så stor del av de skapte goder som mulig. På den måten understreker de forskjellen mellom seg selv og andre, de som har mindre enn dem selv eller slett ingen ting.» — — —

«Hvis jeg søkte Gud i alt, ville hvert øyeblikk, hver ting som hendte, være tegn fra ham... For det er Guds kjærlighet som varmer meg i solen og det er Guds kjærlighet som sender meg det kalde regnet. Det er Guds kjærlighet som gir meg næring ved brødet jeg spiser... og det er også Gud som ånder på meg i den lette vind fra elven og i brisen fra skogen... Guds kjærlighet taler til meg gjennom hver fugl, hvert lite bekkefar. Men også i storbyens larm hører jeg hans stemme. For alt som hender meg er hans viljes vei til meg.» — — —

(Utdrag av Seeds of Contemplation av Thomas Merton.)

«I STENSILENES

Av ÅGE RØNNING

Hva gjør vår biskop egentlig? spør både prester, søstre og legfolk rundt om i bispedømmet når de sjelden ser ham. Svaret er for såvidt nesten uhyggelig enkelt: han drukner i papir. Han må, i biskop Grans tilfelle, nesten fungere som en hel administrasjon, han må eksistere i det han selv kaller «stensilenes tidsalder», det hender ofte at han på en enkelt dag mottar 2 — to omfangsrrike dokumenter med vedlagte spørreskjemaer som en eller annen kongregasjon i Vatikanet helst vil ha besvart (og gjennomlest) litt kvikt, han har i åtte år hatt en meget krevende «bi-jobb» (i virkeligheten er det alene arbeide nok til å fylle en manns dag) som sekretær for den nordiske bispekonferansen, han er tvunget til å reise en god del utenlands, til Rom og andre steder — kort sagt: det blir ikke nok tid til besøk i menighetene. Ikke fordi biskopen unngår det med vilje, men simpelthen fordi kreftene ikke alltid strekker til.

— Man blir jo ikke et slags supermenneske om man blir biskop, sier han selv ganske rolig.

— Det er noen som faktisk undrer seg over hva De bestiller? sier jeg.

— Det skyldes kanskje en viss mangel på PR-bevissthet hos meg selv. Kanskje ligger det i det at jeg har vært munk i mange år og ikke tenker på den side av saken. Det som kanskje først og fremst bør sies er at det rent skrivebordsmessige arbeide for en biskop har gått nesten over alle bredder siden Konsilet. Det kommer av det faktum at en biskops ansvarsområde ble omdefinert på det siste Vatikankonsil. Han er ikke lenger bare ansvarlig for sitt eget bispedømme eller medansvarlig for det territorium som hans bispekonferanse omfatter, men for hele Verdenskirken.

Så er det den ting at Rom siden Konsilet har vendt seg til — på Konsilets oppfordring — å konsultere hele Kirken på en helt annen måte enn det ble gjort før. I praksis vil det si at Rom sender sine vedtak og dokumenter til biskopene og til konferansene til uttalelse. Det vil si at det nå foregår en meget stor konsultasjons-virksomhet på verdenskirkebasis. Og det fører til at store arbeidsbyrder havner på biskopenes skrivebord, det er papirer de må lese gjennom og ta standpunkt til osv. Det er selvfølgelig meget interessant for biskopene fordi de dermed får en

reell følelse av å være medansvarlig for Kirken i den store sammenheng. Samtidig så visste de vel ikke den gangen på Konsilet da de satte i gang denne demokratiserings-prosess, hva det ville bety. Det hele har kommet som en boomerang tilbake på biskopene selv slik at de nå sitter nedsunket i dokumenter som man kan si at de aldri kommer riktig gjennom.

— Kan man ikke avlaste biskopene noe av dette?

— Vel, nå kan vi jo ikke sammenligne oss med de store bispedømmer. I for eksempel det tyske området har hver biskop bygget opp ganske store staber i tiden etter Konsilet. For oss er det umulig. Vi har bl. a. ikke folkene. For oss er bildet omtrent det motsatte, vi har opprettet en rekke råd og konsultasjonsorganer som innad bevirker at en biskop har veldig mye konsultasjonspapirer, konferanser og møtevirksomhet i komiteer og kommisjoner i saker hvor biskopene vanligvis tok avgjørelsene alene.

— Føler De at alt dette administrative arbeidet hindrer Dem i å reise rundt i bispedømmet?

— Jeg gjør det. Jeg håper at jeg forhåpentlig til høsten slutter med å være generalsekretær i den nordiske bispekonferansen så jeg får en del mer tid. Det sekretærvervet alene er

et skrekkelig stort arbeide. Det er så mye post, så mange konsultasjoner, så mange offisielle dokumenter, så meget man skal ta standpunkt til at jeg mener det nesten er uforsvarlig at man bruker en biskop med eget bispedømme til å gjøre det. Men vi har foreløpig ikke klart å løse problemet.

Konkret fører jo arbeidet for bispekonferansen bl. a. med seg at en stor del av korrespondansen fra Rom og fra den apostoliske delegat går gjennom meg. Samtidig har det vært langvarige forberedelser til synodene i Rom og akkurat nå holder vi på å legge opp dagsordenen for neste bispekonferanse som skal holdes på Island i september. Vi skal som De vet drøfte vår målsetting i Norden i 1970-årene, og det skal være et forberedende møte i København i begynnelsen av juli. Det har vært drevet en ganske livlig konsultasjonsvirksomhet om spørsmålene på forhånd, både legmannsråd, presterråd og søsterråd har vært involvert. Svarene kommer nå inn, og de skal etter hvert bearbeides og legges til rette for konferansen. (Biskop Gran er også visepresident i konferansen og har altså to funksjoner der.)

— Hvordan ser Deres arbeidsdag egentlig ut?

— Det er nesten ikke mulig å finne en såkalt typisk dag. Det er ikke to dager som er helt like. Jeg leser messen, vanligvis hjemme hos meg selv — klokken åtte om morgenen — og drar så etter frokost til mitt kontor i Akersveien hvor det alltid har kommet en stor mengde ny post som må besvares, hvor det er saker som må undersøkes, mennesker man må snakke med, ofte mer eller mindre vidløftige dokumenter som man må lese, ting som man må slå opp osv. Og så er det telefoner.

Nei, jeg tror ikke det finnes noen typisk dag. En biskops gjøremål strekker seg faktisk over alt som eksisterer, man skal være bitte lite gran spesialist på alt. Jeg forsøker å holde besøkende unna til jeg er ferdig med

TID —>>

posten, i dag har jeg gjort en unnagelse...

(Han ser på meg, og jeg føler meg skyldig, klokken er bare halv elleve om formiddagen. Men biskopen fortsetter:)

— Fra halv tolv kommer gjerne mennesker som vil treffe meg. Jeg spiser middag klokken ett med prestene her i huset og som oftest er jeg tilbake i kontorstolen halv to. For såvidt er det jo en slags rytme i dagen. Men ellers varierer oppgavene fra time til time. Mange ting må

planlegges nøye, ikke minst i forbindelse med de liturgiske reformer som jo har ført til svært meget arbeid. I dag har vi lagt siste hånd på det nye fermingsritualet og det har betydd en oversettelse av pavens instruks, av selve ritualet og av anordningene om det. Og så har vi da andre ting, for eksempel har vi nettopp hatt et stort kateketmøte på

Mariaholm hvor vi forsøkte å analysere vår situasjon når det gjelder religionsundervisningen.

— Likevel må denne konsultasjonsvirksomhet for eksempel gjøre en biskops arbeid mindre isolert enn før?

— Jo. For hvordan nå alle ting er, så må man si at denne konsultasjonsform er normal for oss her i Norden. Den drar nok med seg en masse arbeid i forhold til resultatene av og til. Men det er den eneste vei vi med vår mentalitet kan gå, den eneste måte vi kan funksjonere på. Veien er tung og full av kringelkroker, men rimelig og fornuftig i prinsippet.

— Og biskopen blir, som nevnt før, litt mindre alene, litt mindre isolert?

— Absolutt. Men snakker så mye om biskopene som sitter i sine elfenbenstårn. Men det tror jeg ikke de gjør. Om de har gjort det før, er veldig vanskelig å si. Det er jo et tidsspørsmål, en biskops tid og krefter er også begrenset. Det å bli biskop medfører ikke at man blir et supermenneske som deretter aldri blir trett eller deretter aldri har behov for en noenlunde fornuftig livsrytme. Man kan nok godt ta et skippertak av og til — men man kan ikke ta skipper-tak hele tiden.

— De er personlig svært lite av et skippertak-menneske, er De ikke det?

— Jo, man kan kanskje si det. Litt mindre enn før med årene i hvert fall. Man vender seg til å tenke seg om på forhånd, dessuten får man mindre krefter til å ta slike tak.

— Tenker De ikke av og til på, når De sitter med dokumenthaugene, hvor langt mer tilfredsstillende og bedre det var å reparere motorer i det cistersienserkløsteret på Caldey hvor De var før?

— Jo, det gjør jeg. Nå var det ikke bare motorer jeg arbeidet med, men det var en meget balansert livsform. Rent egoistisk sett får man jo gått fra asken til ilden. I et kontemplativt kloster er selve livet noenlunde oversiktlig og forutsebart — fordi det skal være et liv hvor hele ens dag blir til bønn og meditasjon. Her er det som De har hørt annerledes, avgjørelser må treffes, problemer av helt uforutsett art oppstår, folk ringer, noen klager — det er et broget teppe hvor man svært ofte ikke aner hva dagene og timene fremover inneholder.

— I våre dager er legfolk så opp-tatt med alle slags plikter og gjøre-
(Forts. neste side)

STOPP — !

2.

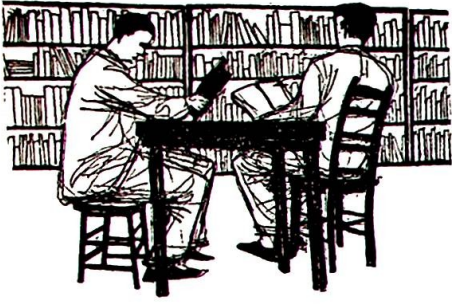
«Det ville ikke være riktig å si at jeg holder av den katolske kirke for dens egen skyld. Om jeg ikke trodde at den hadde fått det evige livs ord, ville jeg ikke nære noen som helst beundring for dens oppbygning eller dens metoder, og jeg ville vemmes over mange kapitler i dens historie. Korstoget mot albigenserne byr meg særlig imot... (Men) jeg ser det slik at Kirken, delvis også ved hjelp av sine feil, har bevart intakt den skatt som den ble betrodd. Det er uvesentlig for meg om den har kodifisert, katalogisert og definert mer enn vi egentlig setter pris på. Det vesentlige er at den har tatt vare på denne skatt. Og takket være Kirken er et bestemt ord nådd frem til oss, ikke som noe fortidig, et minne, men som noe virksomt og levende: «Dine synder er deg tilgitt.» — «Dette er mitt legeme som gis for dere.» Hva har det å si for meg om rørene er gamle og tildels tilstoppet, så lenge disse to Ord renner igjen om dem?» — — —

«— jeg gjentar enda en gang hva jeg tror: denne struktur har berget alt. Intet gikk tapt i den katolske kirke av de ord som er ånd og liv. Dette er for meg et spørsmål om erfaring. Jeg konstaterer og erfarer at disse ord som har nådd meg i og gjennom Kirken er ånd og liv. Jeg har ikke behov å bestemme meg for dette kompleks av jødisk-kristne anskuelser som jeg ble født og oppdradd i, det er så. Men ifølge Pascal er det nettopp fordi jeg er født i dem at jeg har verget meg mot dem. Og selv om jeg er født i dem, forekom de meg å være forskjellig fra alle andre. Og først og fremst har jeg fra barnsben av merket deres virkekraft.»

«Ingen har mindre enn jeg reformatorens anlegg, til tross for alt det som sjokkerer, irriterer eller forarger meg i den synlige Kirke. Det største onde ville være å utvide flengene i den sømløse kjortel. Det eneste rimelige er å slutte seg til alle dem som prøver å flikke den sammen igjen. Jeg har aldri brydd meg om å føre en prosess mot Rom for å bringe rede i heresienes og skismaenes motivering og unnskyldninger. Ikke for noe i verden ville jeg gi avkall på de sakramenter som den romerske kirke gir meg del i. Den er de facto for meg en livskilde...»

— — —

(Fra Francois Mauriacs bok Min Tro.)

HJEM OG SKOLE

Av et intervju med lederen av Forsøksrådet for Skoleverket, Hjalmar Seim i Bergens Tidende:

«Og akkurat nå er jeg veldig opptatt av de kolossale forandringene som er skjedd i oppdragelsen fra mine guttedager til i dag. Det er noe rart som er skjedd.

Det var en hard tid den gangen. Helt nederst hadde vi de arbeidsløse, og forsorgsunderstøttelsen var svært lav. Men så kunne du få nødsarbeid. Oppi Isdalen satt det en hær av mannfolk og pukket stein for hånd, enda det sto et moderne pukkerverk der som kunne lage all den puk som var nødvendig. Det var en klar sammenheng mellom det å bo, ha mat og ha klær, og det å ha jobb. Arbeidslivet var veldig disiplinert. Hvis du ikke oppførte deg skikkelig, så var det rett ut.

Virkeligheten var hard, og det var frykten for konsekvensene som var grunnlaget for hvordan du oppførte deg.

Slik var det i skolen også. Jeg tenker ofte på de som hadde det vanskelig, avvikerne. De fikk med én gang føle på kroppen konsekvensene av sine gjerninger. Det var et daglig korrektiv som var enkelt og grusomt, og det er ingen som ønsker den kroppslige straff tilbake, men reaksjonen kom iallfall raskt og umiddelbart.

Og hvis du tar kristendommen, så var jo ikke den så human som den er i dag. Den var preget av en Gud som så deg både om natten og dagen, og det var en straffende Gud.

Så forandrer tidene seg. Humaniseringsprosessen begynner. Velferdsstaten kommer. Og det fikk store konsekvenser for oppdragelsen.

I dag er ikke folk redd for at de ikke skal få arbeid. Ungene er ikke redd for å bli vaflet om ørene, og

(Forts. s. 202.)

DEN KATOLSKE I 70-ÅRENE

Tittelen er, som kjent, emnet for neste nordiske bispekonferanse som vil finne sted i september i år. At biskopene i det hele tatt tar dette opp til drøfting har satt tankene i sving hos noen og enhver.

En del katolikker, både blant prester og legfolk reagerer med litt forundring på selve problemstillingen. Er ikke saken ganske enkelt denne at Den katolske kirke har sannhetens og sakramentenes fylde, og at det var og er og skal være den ene sanne Kirkes oppgave å gjøre alle mennesker — både de ikke-kristne og de ikke-katolske kristne — delaktige i denne fylde. Det som gjaldt for 125 år siden gjelder altså også i dag og skal gjelde både i 70-årene og 80-årene. Det eneste som kunne være gjenstand for drøfting eventuelt er en tilpasning eller fornyelse, modernisering av vår katolske propaganda. M.a.o. situasjonen er i grunnen den samme som før.

Når biskopene med sin problemstilling mener at situasjonen har endret seg vesentlig, må de nok ha gjort bruk av et annet sammenligningsgrunnlag enn «det katolske Credo med pavens primat og de syv sakramenter samt den apostoliske suksesjon», som

vi saktens kan gå ut fra at også de tror på og er overbevist om. Men vi kan være nokså overbevist om Den katolske kirkes enerett når det gjelder Kristi fullstendige budskap og frelsesmidler og den apostoliske suksesjons hele fylde, faktisk er at både katolikker og lutheranere står overfor en sekulariserings- og frafallsprosess som aksentuerer i den grad vårt ansvar for det kristne budskap i den moderne verden, at enhver propaganda for å «omvende» lutheranere til katolisismen eller til og med enhver form for ekumenisk dialog om teologiske forskjeller må komme på annen plass. Kanskje her ligger noe av det sammenligningsgrunnlag som biskopene benytter seg av, når de sier at situasjonen i dag er en annen enn den vi befant oss i for 125 år siden.

Om vi nå formulerte spørsmålet litt annerledes på bakgrunn av det ovenstående: «Hvordan skal vi — som katolikker, som Katolsk kirke — være med på å verne om kristendommen og forkynne den i Norden i 70-årene?»

At vi fortsatt bør ta oss av våre katolske menigheter og av sjelesorgen innad behøver man vel ikke å understreke i denne sammenheng. Vår sær-

INTERVJU MED BISKOP

Fortsettelse fra

mål at de ikke får noe særlig tid og ro til bønn. Hvordan føles det for en biskop som også nesten overveldes av det daglige mas?

— De setter nok fingeren på et problem. For meg er det et problem som ikke bare er mitt personlige, men en del av en universell problematikk i vår moderne verden, det De nevnte. Nemlig at vi i dag lever i stensilenes tidsalder. Men kirkeloven foreskriver jo for prester en form for åndelig liv som jeg forsøker å ta alvorlig. Jeg har den daglige messe, jeg leser mitt breviar, jeg ber rosenkransen omtrent hver dag — helst gående i haven. Så har vi en halv times bønn eller meditasjon som jeg forsøker å få tid til. Akkurat den er for meg meget nyttig.

Da kommer man i stillhet med Vår Herre og blir stående ansikt til ansikt med Vår Herre på en måte som jo gjør at man bl. a. daglig får små dommedagsfølelser.

— Hvordan unngår De at et møte med Vår Herre blir avbrutt av en skingrende telefon?

— Det kan man ikke unngå. Man får ta telefonen når den ringer. Men jeg vil helst ha telefonene til mitt kontor, det hender at folk som kunne ha ringt om dagen på kontoret ringer privat. Og da skingrer den altså ikke så sjelden rett opp i min meditasjon.

— Hva gjør De for å få en nødvendig avslapning fra dagens arbeidspress?

— Vel, nå om sommeren arbeider

KIRKE NORDEN

egne kirke-situasjon er at vi er et tydelig mindretall i sammenligning med den lutherske kirke, men med overbevisning om at vi lever i en levende kontakt med en verdenskirkes erfaring og sakramentale fylde. Kan nå i 70-årenes samfunnsituasjon her i Norden vår holdning (og innstilling) ennå være denne: Kjære adskilte (villfarne) brødre, vi vet bedre

hvordan Kristi kirke bør være også her i Norden, og vi har flere nådemidler til vår disposisjon. Bare dere kommer over til våre rekker, så vil dere forstå hvor mye sterkere dere står i kampen mot sekulariseringen og det lydlose frafall. (Selvfølgelig vil det være vanskelig for oss å bevise dette siste med å henwise til hva som skjer i de land hvor Den katolske kirke er i betydelig flertall.)

Eller ville en holdning som denne danne et bedre evangelisk og ydmykt tjenende utgangspunkt: Både dere og vi står i samme situasjon når det gjelder omsorg og ansvar for Kristi sak. Teologisk sett har vi ikke de samme midler, men for å få våre midler også til å bety noe mer i kampen for Kristendommen i Norden (Norge) i 70-årene, tilbyr vi dere vårt samarbeid og vår uforbeholdne tjeneste med det vi er og det vi har for vår felles sak: Kristus og hans kirke i Norden.

Spørsmålet er i grunnen kanskje ikke først og fremst et teoretisk (og etter Vaticanum II ikke først og fremst et teologisk) spørsmål. Spørsmålet er mye mer, synes vi, hvordan kan vi få en teoretisk akseptabel problemstilling ned på det praktiske hverdagsplan. Og et annet: hvorvidt er det vi som har utspillet eller hvorvidt må vi vente på (eller fremkalle) storebrors utspill? Om vi da ikke — ved ikke å drøfte situasjonen — lar utspillet komme fra selve situasjonen, men da risikere å være for sent ute til å gjøre noe i det hele tatt.

WH

JOHN W. GRAN

forrige side

jeg i haven. Jeg har en nokså stor og kupert gressplen som det tar halvannen time å klippe. Joda, jeg holder min have selv, og det tar så mye tid som man selv gidder å legge i det. Det er en veldig god avkobling for hodet.

— Laver De noe mat selv?

— Joda, jeg laver aftens selv. Jeg bor jo alene. Og det er en form for personlig behov som jeg må si har blitt sterkere med årene, jeg er vant til ensomheten og må vel heller regnes for å være litt sky.

Biskopen ser gjennom sin store «syvende sans»-bok, litt bekymret over at han ikke har kunnet svare på mitt spørsmål om hvordan en typisk arbeidsdag ser ut for ham.

— Vi kan kanskje nevne en ting fra en ganske typisk uke? foreslår han.

I siste uke hadde jeg messe og møte med søstrene på Vor Frue hospital. To dager før hadde jeg messe under priorinnemøtet på Mariaholm, dagen før var jeg på en mottagelse i den italienske ambassade, dagen før ga jeg visst et intervju til den irske televisjonen, en dag hadde jeg rekviemmesse for pastor Lowry som døde i London, i samme uke var jeg på pastoralmøtet på Mariaholm...

Jeg spør ikke mer. Hva gjør vår biskop egentlig? En hel del faktisk.

I det jeg går ser jeg at han allerede har en hånd på papirhaugen til venstre for seg.

STOPP ET ØYEBLIKK!

3.

«Imidlertid strekker ikke lenger lokale og isolerte tiltak til. Verdenssituasjonen idag krever en samlet aksjon basert på et klart helhetssyn over alle økonomiske, sosiale, kulturelle og åndelige faktorer. Kirken har, med sin kyndighet i det som angår mennesket, men uten noensomhelst fordring... bare ett eneste mål, å tjene. Kirken er stiftet for å legge grunnen til himlens rike allerede her nede og ikke for å vinne seg noen jordisk makt...»

«Utviklingen kan ikke reduseres til en rent økonomisk vekst. Skal den være sann, må den også være altomfattende, dvs. fremme ethvert menneske og hele mennesket...»

«Ethvert menneske er... lem i et samfunn. Han tilhører hele menneskeslekten. Alle mennesker og ikke bare noen enkelte er kalt til denne fulle utfoldelse. Sivilisasjoner oppstår, vokser og dør. Men som bølgen ved flo siger stadig lenger innover stranden, slik skrider menneskeheten fremover på historiens vei. Vi, som er arvtagere etter tidligere generasjoner og som nyter godt av våre samtidiges virke, har forpliktelser mot alle, og vi har ikke lov til å se bort fra dem som etter oss vil utvide den menneskelige families krets. Solidariteten mellom alle, som er en kjennsgjerning og som vi nyter godt av, fører også med seg et ansvar.» — — —

«Skal utviklingen føres videre, kreves ikke bare flere og flere teknikere, men i enda høyere grad menn med et helhetssyn og evnen til å se i dybden, og som vil skape en ny humanisme. Denne humanisme skal sette mennesket i stand til å finne tilbake til seg selv, ved berikelse gjennom høytstående verdier som kjærlighet, vennskap, bønn og kontemplasjon. Slik vil den sanne utvikling kunne nå sitt fulle mål — en utvikling som for alle og enhver betyr overgangen fra mindre menneskelige til mer menneskelige forhold.» — — —

(Fra pave Paul VI's encyklika
Om Folkenes Utvikling.)

Referat fra pastoralrådsmøtet på Mariaholm.

Etter forutgående konsultasjoner med Presterådet, Søsterrådet og Legmannsrådet sendte biskop Gran ut en oppfordring til å danne et «ad hoc pastoralråd» på bispedømmeplan. Dets oppgave skulle være å drøfte religionsundervisningen for ungdommen, d.v.s. elever fra første t.o.m. niende klasse, og feringen. Rådets oppgave skulle først og fremst bestå i å analysere nærmere de aktuelle og kommende behov på religionsundervisningsområdet, sett i relasjon til de foreliggende tilbud, ressurser og realiserbare muligheter.

Det skulle bestå av representanter for Presterådet, Søsterrådet og Legmannsrådet, samt medlemmene for Kommisjonen for Religionsundervisning (Oslo og Bergen), og noen personer, oppnevnt av biskopen. Pastor Kessels ble utnevnt til Pastoralrådets koordinator.

Så kom da de forskjellige representanter — prester, søstre og legfolk — sammen til sitt første møte på Mariaholm. Også biskopen var tilstede under møtets siste halvdel. Man hadde valgt pinsedagene, både av praktiske grunner, men også med det håp at alle deltakere skulle være særlig åpne for den Hellige Ånds lys for å gi en ny giv til religionsundervisningen. I feiringen av liturgien, ved foredrag og gruppediskusjoner, i plenumsmøter og samtaler som kunne strekke seg til midnatt, forsøkte deltakerne å bli klar over religionsundervisningens betydning, dens vanskeligheter og svake sider. Men også nye og ukjente metoder ble drøftet. Alle var enige i at denne undervisning aldri kan bli god nok.

I et orienterende foredrag kom pater Raulin første kvelden inn på de unges situasjon og de vansker og muligheter en kan ha når en forsøker å formidle troen til dem:

Det er viktig å bruke riktige pedagogiske midler, men enda mer påkrevd er det å kjenne de unges programmering. De unge i dag er positivt innstilt til relevante kristne verdier som sannhet, redelighet og sosial rettferdighet. Hvis en vil nå frem til de unge, bør en derfor ta utgangspunkt i de verdier som engasjerer dem.

Hvilket budskap vil en så formidle? Institusjonene synes ofte å stå som en hindring for de unges tro. De mener disse ikke alltid står som eksponent for de verdier det er verdt å kjempe for. Derfor må en begynne enkelt og la barnas og de unges tro

vokse ut fra det samme rike liv som Kirken selv er vokst ut fra. En eikenøtt bærer livet i seg, om den mangler mange elementer som det fullt utviklede tre har. Det en må formidle til barna, er det de skal leve av, og de unge i dag er sterkt programmert for en sammenkopling mellom liv og lære.

FORSLAG TIL BISKOPEN

ET KATEKETISK

I grupper og plenumsmøter drøftet en dagen etter hvordan de forskjellige alderstrinn møter Kristus, og hvorledes de kan oppleve et troens miljø. *Hele menighetens* ansvar for barn og unge ble understreket. En bør gi dem langt flere tilbud når det gjelder barnemesser, turer, week-ends, leirer o. l. Den vanlige søndagsmesse er et lite adekvat tilbud til barn og unge, som må engasjeres i langt sterkere grad i det liturgiske liv.

Men henblikk på de foreldre som har førskolebarn, mente man at det kunne være nyttig om det ble utarbeidet et kort og lettfattelig hefte som kunne hjelpe og veilede disse foreldre i deres streben etter å gi sine barn et sunt og solid religiøst grunnlag, som de jo alene bærer ansvar for på dette alderstrinnet.

Vansker og problemer i forbindelse med *ettermiddagsundervisningen* ble omtalt. Barna som må komme etter skoletid, er ofte lite motiverte, trette

NORMA MORELLO -

Dette er historien om Norma Morello, en ung katolsk kvinne i Argentina:

Hun har arbeidet som lærerinne i et isolert, fattig landbruksdistrikt. Hun ble arrestert av en løytnant fra hæren som spaserte rett inn i klasserommet med arrestordre og pistol, og hun har uten rettsak og dom vært fengslet i fem måneder og torturert.

Norma ble aldri anklaget for noen spesiell forbrytelse mot staten. Men hun hørte til aktive grupper av katolikker som myndighetene mistenkte for å samarbeide med venstreorienterte geriljastyrker i provinsen Corrientes i den nordlige delen av Argentina. En avis i USA skriver: «Dette var øyensynlig nok grunn for landets høyreorienterte militærregime til å arrestere den lille skolefrøkenen og utsette henne for mishandlinger og terror.»

Bakbundet og med bind for øynene ble Norma Morello ført av politiet til et avsidesliggende hus hvor hun i dagevis ble bombardert med spørsmål, truet til å kle helt av seg og truet med voldtekt. Hun ble spurt

om og om igjen om gerilja-aktiviteten i landet.

Deretter begynte torturen, forteller hun selv. — De brukte elektriske støt mot mine bryst og mot underlivet. Jeg forsøkte å tenke på andre ting, jeg bønnfaldt dem om å drepe meg. Men de bare svarte: Når du slipper ut herfra, har vi ødelagt deg som kvinne. Den ene politioffiseren etter den andre spurte henne ut. «De ville ha meg til å si ting som kunne forbinde den katolske bevegelsen med den væpnede kamp mot diktaturet. Men de fikk ikke noe ut av meg om dette.»

Efter å ha vært nesten en måned i hendene på sikkerhetspolitiet, ble hun overført til et fengsel i Rosario, 170 miles nord for Buenos Aires. Til tross for gjentatte oppfordringer både fra hennes familie, av advokater og av den katolske biskop i hennes hjemby Goya nektet myndighetene å løslate henne og å anklage henne for en konkret sak.

Endelig, etter fem måneders fengsel ble Norma Morello frigitt. Over 1500 mennesker overvar ved hennes hjem-

SENTER I BERGEN

og uopplagte, og utbyttet av undervisningen blir ikke alltid så godt.

Det ble fortalt om intensiv-undervisningen i Sverige: barn og foreldre i Stor-Gøteborg kommer sammen én dag i måneden til et godt planlagt og tilrettelagt opplegg, med undervisning både for foreldre og barn, med samtalegrupper, anledning til personlig kontakt og liturgifeiring. Muligens ville en med fordel kunne prøve noe lignende hos oss. Opplegget krever imidlertid flere kateketer som kan stå til disposisjon.

I undervisningen av de unge med *konfirmasjonsforberedelse* vil en — som i all religionsundervisning — formidle troen til de unge. En vil forsøke å gi dem en trosholdning, og et visst pensum må til som en ramme om Credo. Det er behov for en fastere plan for denne undervisningen og en større enhet i det som gjøres på dette felt, av hensyn til de unge. Dessuten

bør religionsundervisningen koordineres med Kirkens ungdomsarbeid. En bør unngå dobbeltkjøring, når en arbeider ut fra samme målsetting.

Pastor Beckers holdt et orienterende innlegg om et eventuelt fremtidig *kateketisk senter*. Det viktigste argument for et slikt senter er at det kan fremme kommunikasjon og gjøre det meget lettere for alle som er engasjert i de unges religiøse oppdragelse, å utveksle erfaringer med hverandre.

Senteret vil få som oppgave å kartlegge og inventarisere det som eksisterer på det kateketiske område her i Norge og formidle undervisningsmaterieell videre til andre. Kateketer og foreldre som selv underviser sine barn, må få informasjon og veiledning. Senteret må fremme kontakt og samarbeid med katolske sentraler i

(Forts. s. 201.)

EN TROSFELLE

komst en takksigelsesmesse i Goya, og hun ble siden båret på sine venners skuldre gjennom gatene, mens mengden sang «We Shall Overcome».

Hennes lidelser kan ha ført til noe

helt konkret: Den argentinske hær har på grunn av alt «oppstyret» om henne, gitt ordre til at hærens folk ikke lenger skal bruke tortur under forhør.

Norma sammen med venner i byen Goya etter løslatelsen.

STOPP — !

4.

«Det er viktig hele tiden å holde det klart, at bare Gud er Gud, og at hans makt og hans godhet er uendelig hevet over alle skapningers. Ingen elsker oss mer enn Faderen. Der finnes intet godt i Maria og helgene som ikke i sin helhet kommer fra Gud, intet som ikke også finnes i Gud, og da i all sin fylde. Men vi må også vokte oss, når vi tilskriver Gud all godhet, all hellighet, all gavmildhet og alle andre ting, at vi ikke ender med å benekte at han også gir til andre. Hvis bare Gud kan gi, da gir han intet. Hvis Gud ikke gir til sine skapninger noe som forvandler dem, noe som de kan utstråle og gi videre, da har han ingenting gitt dem. Hvis Gud har lært oss bare å ta imot, da har han ingenting gitt oss av seg selv. For han er, i sitt vesen, giver.» — — —

«Når vi gir oss til å elske, med andre ord, når vi går i gang med å gå inn i en annens interesser, hans synspunkter, hans liv, da blir vi . . . grundig rystet, vi føler det som om vi mister vårt liv og vår sjel, mens vi ganske enkelt lærer å elske som Gud elsker. Det er neppe overraskende at vi bare kan gå inn i dette nye livet ved å la oss løfte en smule av hengslene . . . Det vi forsøker er en omforming, en forvandling av hele vårt selv. Og vi oppdager, at før vi kan vinne vår nye form, må vi gi avkall på den gamle, før vi kan lyse i forvandlingens lys, må vi gi avkall på å se ut som noe i det hele tatt. Det er hårdt. Vi beregner alltid tap og vinning, det vi har i hånden, og det vi har løfte på, garantien og risikoen. Vi er mistroiske og redde.»

«Kristus er den uskyldige, den som er fri for selviskhet og selvkjærlighet, som er fullt og helt opptatt av andre saker, totalt hengitt til dem som trenger ham og i all kjærlighet, det gjelder til og med hans holdning til sine bødler. For slik gir Guds kjærlighet seg uttrykk i den menneskelige situasjon: Kristus ble korsfestet, ikke fordi han ønsket å lide, men fordi han virkelig hadde underkastet seg menneskets vilkår, samtidig som han forble kjærlighet. Vi kommer til å bli «korsfestet med Kristus» i samme grad som vi lar oss selv bli innlemmet i dette mysteriet. Det er ikke riktig å si at vi kommer til å bli helliggjort i den grad vi lider, men at vi — med glede — får smake lidelsen i samme grad som vi er helliggjort.»

(Fra Louis Evelys bok Credo.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 7244	9.00 9.50 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke,</i> Franciskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—
<i>Grefsen kapell,</i> Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster,</i> Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07	9.30	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225		11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35 Veståsen kapell	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214 <i>St. Elisabeth hospital,</i> Ila tlf. 21 670	8.45 19.00 6.15	11.00 —
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteim kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem,</i> Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke,</i> Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604 <i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 50, tlf. 81 050	8.15 6.20	10.30 —
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII) <i>St. Elisabeth Institutt,</i> tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER

Osservatore ga nylig uttrykk for reaksjonen i Vatikanet på den skrivelse som 33 katolske teologer offentliggjorde den 25. mars. (Se også side 191 i dette nummer.) Osservatorens artikkel er skrevet av Philippe Delhaye, en prest som er sekretær i Den internasjonale teologiske kommisjon som paven har opprettet — og mange mener at dette gir hans standpunkt et nærmest offisielt preg i denne saken.

Delhaye gjør oppmerksom på at de 33's skrivelse og deres meninger er studert både av kommisjonen og av Kongregasjonen for tros læren. Det er ikke meningen å polemisere mot de 33, men det er umulig å holde seg taus i dette tilfellet, skriver han. Hvis Kirken her holdt seg taus, kunne den med rette beskyldes for å nekte en dialog — og for å samtykke i stillhet.

(Syv av de 33 hører til en gruppe tyske teologer rundt professor Hans Küng, fem til en gruppe i Nijmegen i Holland som vel egentlig ledes av patrene Schillebeckx og Piet Schoonenberg. De utgjør tilsammen en liten og ikke representativ del av Kirkens mellom 5000 og 6000 teologer i lærerposter ved universiteter og seminarer i verden.)

Artikkelforfatteren minner om at det gjerne tar fra 25 til 30 år før man har klarlagt og gjennomdiskutert alle de tanker og synspunkter som kommer frem under et konsil. Så fortsetter han med bl. a. å si:

— Noen har blitt utålmodige. De mente at ikke alle hadde gått

den vei Konsilet pekte ut, og de ønsket et nytt Konsil. De forsøkte å vinne støtte for sine tanker på en kongress i Brussel, men mislyktes. Deretter gjorde man et nytt forsøk gjennom press-grupper i forbindelse med Synoden i 1971 og debatten om selibatloven, presse og radio ble i høy grad engasjert i denne aksjonen. Da Synoden nektet å la seg påvirke av disse press-gruppene, skriver Delhaye, gjorde den progressive bevegelse alt som var mulig for å bringe Synoden selv i vanry.

Gjennom dette tapte bevegelsen en hel del støtte fra sympatisører som nå forstod hva de hadde latt seg dra inn i.

Hele utviklingen tvang bevegelsen til å prøve nye veier. Mer enn noe annet var de redde for å se at de misfornøyde oppga kampen. Og de 33's manifest ble offentliggjort, tydeligere og sterkere enn før gjentok noen av teologene hva de hadde insinuert i månedsvis. Taktikken kan bare betegnes som en kirkelig form for gerilja-krig. Små grupper skulle angripe autoriteten, heter det.

Den katolske avisen THE PILOT i Boston forteller i et av sine siste numre om presteutdannelsen i Rom:

«Det er høyere moral og bedre stemning i dag ved Pontifical North American College hvor seminaristene fra USA bor og studerer, takket være bl. a. et variert helårs-program for studentene med undervisning, reiser og apostolisk arbeide.»

«Vise-rector ved seminaret, pastor Larry Breslin sier at gjennomsnitts-studenten som melder seg inn nå om dagen er mer tilfritsfull, mer åpen og positiv og mer arbeidssom enn mange av sine forgjengere.»

«Breslin mener at dette skyldes det faktum at de kriser og den uro som oppsto ved seminarerne på grunn av eksperimenteringene etter det annet Vatikanekonsil nå er avløst av en god åndelig veiledning og en mer voksen holdning til selve studiene.»

Andre støtter Breslins syn: «Dette gjelder ikke bare unge amerikanske studenter,» sier undervisningsleder, pastor Richard Foley. «Unge studenter fra hele verden som kommer hit viser det samme alvorlet i måten de studerer på.»

Det helårs-programmet som er innført for seminaristene omfatter for eks.:

38 av studentene får gjøre tjeneste i to italienske og to engelsktalende sognekirker. De forbereder de liturgiske handlinger, snakker med andre unge og går i sykebesøk på hospitalene.

27 av seminaristene har religionsundervisning ved to katolske skoler og ved to skoler for barn fra familier med annen kristen bakgrunn.

25 seminarister som nylig er pres-teviet leser søndagsmesse i enkelte sogn og besøker de syke på fire hospitaler (det største av dem har 1800 senger.)

25 andre er engasjert i sosialt arbeide, besøker fanger i fengslene, assisterer engelsk-talende turister i Vatikanets turistkontor og under-viser bare i Romas slumstrøk.

Seminarer har førtiden 166 studenter.

De katolske sosialisters kamp for et sosialistisk samfunn er ikke uforenlig med katolsk tro, fastslår den franske bispekonferansens utvalg for arbeider-spørsmål. Sosialismens økonomiske og politiske system er forenlig med kristendommen, forutsatt at de menneskelige rettigheter respekteres, heter det. Utvalgets dokument fremholder imidlertid med stor tydelighet, ifølge KIT, at marxismens ateistiske og materialistiske filosofi er uforenlig med den kristne tro. Likedan er revolusjonens radikale former og det kristne kjærlighetskravet nesten uforenlig.

Ordfører i utvalget, erkebiskop Maziers av Bordeaux fremholdt på en pressekonferanse om saken i mai at uttalelsen ikke er av læremessig karakter, men at den er lavet av hensyn til sjelesorgen. Hensikten er ikke å politisere Kirken, men å lette arbeidernes kontakt med Kirken. Til grunn for uttalelsen ligger en omfattende undersøkelse med intervjuer av arbeidere og arbeidsledere. Alle de arbeidere som ble spurt avviste kapitalismen og hadde en eller annen form for sosialistisk tenkning, forklarte erkebiskopen. Og han la til: «De kjenner antagelig til pave Paul VI's fordømmelse av den liberale kapitalisme, men finner det utilstrekkelig.»

En kloun

Jeg sitter på tunnelbanen om morgenen og lytter.

Midt mot meg sitter to husmødre og prater sammen. Jeg lytter skamløst. Etter en stund forstår jeg at den ene skal sende sin yngste sønn på en tur til København med et idrettslag eller et musikkorps.

Hun beklager seg over at de unge før turen høylydt og bestemt har forlangt full frihet til å kjøpe brennevin på båten ned. Og at lederne av turen har gitt opp å mestre dem.

— Jeg har sagt til ham at det ikke går an å komme noen vei i livet med å supe, sier hun tungt til venninden.

Venninden svarer:

— Disse fjortenåringene er ikke til å rå med for tiden. Tror du ikke det er en slags kontroll med salget ombord?

Jeg ser ut av vinduet, tilsynelatende uinteressert. På boligblokker, og pene rekkehus og mindre pen småindustri som raser bakover i svingene. Jeg minnes turer med båten sydover hvor det ikke var kontroll og hvor unge svirret rundt med flytende blikk og høye stemmer.

Siden ser jeg igjen på de to damene. De er pent kledd. Skal sikkert på en shoppingrunde i sentrum. De har sine

problemer som jeg ikke aner noe om.

Hva kunne jeg sagt hvis de hadde spurt meg om råd? Jeg mener, hvis de altså tilfeldigvis hadde spurt?

Jeg kunne kanskje sagt noe slikt som dette:

— Hvorfor er Deres sønn så ivrig oppsatt på å få drikke noe sterkt? Har han aldri fått et glass vin til maten hjemme? Så hadde hun sikkert sett på meg og fnyst:

— Min lille gutt? Er De gal?

Jeg trekker på skuldrene. Det er hennes gutt, ikke min. Men nå er denne yndige, lille pøse blitt en opprører som noe forvirret hevder sin rett til å nyde livets goder. Før det er for sent.

Hva gjør man med slikt?

Ja, det er sant. Jeg har et spørsmål til: Hvor får han så mye penger fra? Til både å reise til København og til å drikke ombord? En skoleelev.

Men det er altså en skoleelev i et velstandssamfunn vel og merke. En skoleelev i et I-land.

Forleden hørte jeg om en klasse hvor de under den kommunale bespisingen (som en gang var et såre nødvendig sosialt tiltak) moret seg med å kaste gulerøtter på hverandre og hoppe på melkekartongene så det sprutet vegg imellom.

Hva ville fruene sagt til det?

At det nok fikk gå. At det vokste de av seg.

Men halvfulle på danskebåten, fysjom, det er dog noe annet.

Akkurat da dunket toget inn i den mørke tunnelen og skjulte tankene mine.

ET KATEKETISK SENTER ...

Forts. fra side 199

Norden og på kontinentet og med tilsvarende institusjoner i tilsvarende kristne samfunn i Norge.

Et kateketisk senter bør være veiledende og rådgivende, ikke dirigerende. Det må komme med et fritt, men engasjerende tilbud. Konkret ble det foreslått at en skulle prøve å bygge opp et kateketisk senter i Bergen med pastor Beckers som leder. Han skulle så knytte til seg medarbeidere, av disse skulle én være fra Oslo og én fra en mindre menighet. Senteret skulle benytte seg av arbeidsgrupper som tok på seg konkrete oppgaver, som f. eks. oversettelse og utgivelse av bøker.

Pastoralrådet vedtok å henstille til biskopen følgende:

1. Det kateketiske senter henlegges

til Bergen med pastor Beckers som leder.

2. Det henstilles til Oslo-kommisjonen å fremlegge en rapport om konfirmasjonsundervisningen til neste pastoralmøte.
3. På grunn av de ulemper som følger med ukentlig ettermiddagsundervisning, ønsker Pastoralrådet at det blir satt i gang forsøk med alternative former, f. eks. intensivundervisning.
4. Neste pastoralmøte kan finne sted i pinsen 1973. Pastoralrådet ønsker at foreldrene og ungdommen da blir sterkere representert.

De som ønsker et mer uforlig referat, kan henvende seg til sin sogneprest, sitt menighetsråd eller stedets kateket.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. ÅR

,,KATOLSK OG

En gruppe samfunnskritiske katolikker i Oslo har regelmessig møttes i det siste halve år for å ta opp problemer av felles interesse. De er kommet frem til en prinsippklæring som de ønsker å presentere for St. Olavs lesere. Ikke alle av gruppens medlemmer har, av forskjellige årsaker, underskrevet erklæringen.

Katolsk anti-kapitalistisk gruppe består av katolikker som ser med uro på utviklingen i verden. Noen av gruppens medlemmer har partipolitisk tilknytning, andre ikke, men vi ser alle på misbruket av mennesker og

verdens ressurser ut fra samme synsvinkel.

Vi finner den nåværende fordelingen av verdens goder både uøkonomisk og urettferdig og mener at vi som kristne har en klar plikt til å arbeide for en radikal endring av samfunnet. Evangeliet, slik som vi oppfatter det, forplikter oss til konstant kritikk av de maktforhold som til enhver tid dominerer menneskene, og det tvinger oss til å arbeide for alles frigjøring. Det kapitalistiske system, der et fåtall utbytter de mange, er ødeleggende på alle områder som er livsviktige for mennesket. Ved å være passive er vi med på å opp-

HJEM OG SKOLE

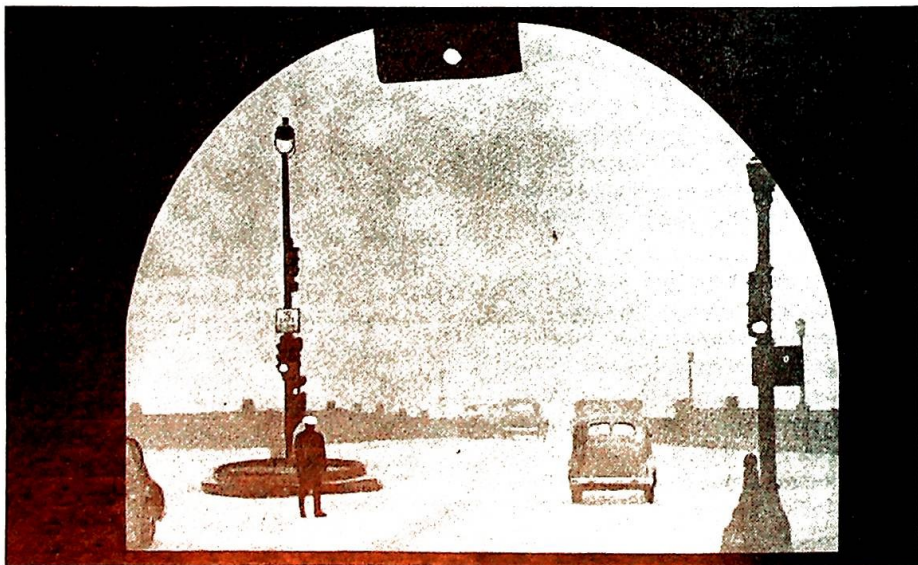
(Forts. fra s. 196.)

foreldrene har lært at de ikke skal gjøre ditt, og at de ikke skal gjøre ditt. Men de har ikke lært hva de skal gjøre.

Hverken hjem eller skole har noe umiddelbart korrektiv å komme med. Det eneste middelet en har igjen i oppdragelsen, det er det grusomme som heter trusselen om kjærlighetstap. Du vet den der med at «jeg er ikke glad i deg» — du støtes utenfor ved hjelp av små nyanter, og det skjer både i hjem, skole og arbeidsliv. Det grusomme er at det nettopp brukes mot dem som har størst behov for trygghet og følelsesmessig kontakt.

Jeg må gjenta at det ikke går noen vei tilbake til den korporlige avstraffelse, men jeg tror det er mulig å arbeide mer aktivt for å skape normer for godt og ondt og rett og galt. Slike normer må vi jo ha! Jeg tror at en av feilene både i hjem og skole i dag, er at vi har arbeidet for lite med å bygge opp det apparat som heter samvitigheten, det at når et menneske gjør noe galt, skal det ha ondt inni seg, og når det gjør noe godt, skal en føle at det er riktig.»

MILJØVERN I PRAKSIS:

Forurensningene har ikke et «døds-tak» på den moderne verden — hvis menneskene virkelig bestemmer seg for et effektivt miljøvern — og bruker en del av de svimlende pengebeløp som nå for eksempel går til rustninger til å gjøre luften, sjøen og jorden renere. Den nettopp avsluttede miljøvern-konferansen i Storkholm er kanskje en begynnelse.

Disse to bildene vi gjengir her har vi fått fra Verdens Helseorganisasjon — de forteller etter vår mening noe om hva som kan gjøres:

ANTIKAPITALISTISK”

rettholde et samfunn hvor en uhemmet streben etter profitt ofte har dekknavn som «utvikling» og «fremskritt». I virkeligheten fører det til den forarming av menneskelivet som forbrukersamfunnet representerer, til en hensynsløs tapping av klodens meget begrensede ressurser og til en stadig og stigende utbytting av den tredje verden. Det er dette samfunnet man vil få oss til å godta ved å fremstille det som den store forsvarer av «demokrati», «menneskeverd» og «de kristne grunnverdier».

Ut fra slike vurderinger vil vi være med å endre maktstrukturene i samfunnet og frigjøre Kirken fra sin

solidaritet med det kapitalistiske system. Som kristne er vi medansvarlige i begge sammenhenger, og vi må aktivt arbeide oss fram til et bevisst og handlingsorientert standpunkt.

Undertegnet:

fr. Per Bjørn Halvorsen, O.P., Berit Dahl Soltvedt, Harald Haraldsson Jarning, Elisabeth Refsum, Jan Røstad, Bitten Sand, Anne Kari Rom, Rolf Sand, Bergljot Børresen Nygård, Ada Castracane, Sissel L. Sæbø, Ingrid Høivik, Anne-Lisa Amadou, Mutt Aiello.

DET ER MULIG

Bildene er fra byen Pittsburgh i USA, for noen år siden en tilsynelatende ødelagt og deprimerende by, offer for storindustri og privatbiler og avfall. I 40-årene alt satte byens myndigheter i gang et storstilet program for å kontrollere luftforurensingene — og resultatet har vært godt:

Til venstre et bilde fra byen i midten av 40-årene, til høyre et som ble tatt fra samme sted i 1970.

STOPP - - !

5.

«Presidenter i de rikeste og tetttest befolkede land, høyt ansette ledere for store religiøse samfunn, vitenskapsmenn som kunne gjøre verden tryggere og bedre å leve i for oss alle, lærere og professorer av alle grader, som kan forme både tanker og følelser hos morgendagens voksne mennesker, folk med skapende evner, hvis innsats kunne skaffe hvert eneste menneske den daglige skål ris, med aktelse og rettferdighet, fedre og mødre som verner om samfunnets viktigste celler og dere, alle mine brødre, menn og kvinner, hvem dere så måtte være, uten hensyn til alder eller yrke eller stilling på samfunnsstigen, til deres politiske eller religiøse overbevisning: Stopp opp et øyeblikk. Legg arbeide og planer til side for en liten stund. La oss sammen tenke over tingene. Hvor bærer dette hen? Hvor fører det menneskeheten hen? Hva har det å si at en eller annen satelitt landet på månen eller på Mars. Hvis planetene var bebodd, hva skulle da astronautene fortelle beboerne om oss? Fiendskap og hat, mord, urettferdighet, misforståelser, undergravningsarbeide, napalmbomber, opptrapping — skulle alt dette kunne gi eventuelle beboere av andre planeter lyst til å innlate seg med oss? Disse redsler — la oss kalle dem ved sitt rette navn — er de vår uunngåelige skjebne? Er vi virkelig viljeløse slaver av våre krigerske instinkter?»

«Hør på meg. Jeg er så mange stummes røst. Vi ber hverken om medlidenhet eller hykleri. Vi ber bare om rettferdighet og aktelse. Våre tåpelige skranker, religionskrigene av igår, våre jerntepper og bambustepper og hva vi ellers har mellom oss idag, vår marxisme eller antikommunisme — det har alt sammen så liten mening i forhold til den kjennsgjerning at det er noen (og det er faktisk de fleste) som må sulte, og i forhold til andres tårer, trelldom, tortur og død.»

«Livet er en så kostelig gave. Vi har alle fått livet i gave. Men det er kort. La oss ikke gjøre det kortere for noen. La oss bannlyse mord og drap, selv om det skulle sette vår stolthet på spill, selv om vi skulle miste ansikt. Tape ansikt for å vise aktelse for menneskelig, det vil bety å vinne milliarder av menneskers aktelse...»

(Fra Dominique Pires bok
Veien Til Fred.)

«Ingen religion for eliten»

PER BJØRN HALVORSEN O.P.

Vi kommer fra små kår, vi kristne. Kristendommen var fra begynnelsen av ingen religion for eliten, hverken den religiøse, den politiske eller den kulturelle. Eliten, den religiøse elite, det var fariseerne, men vi ser hvordan Jesus i dagens evangelium vender seg bort fra eliten for å søke selskap med de utstøtte, pariane i det jødiske samfunn, landsforræderne, de offentlige syndere, de urene, de som ikke levde i pakt med Mose lov. Han kaller til seg Matteus, en tolloppkrever, altså en av kategorien offentlige syndere, og det var ham som senere nedtegnet det første evangelium. — Det tok lang tid før kristendommen vant seg sosial, kulturell og for den saks skyld, religiøs anerkjennelse. De hellenistiske forfattere og filosofer som først beskjeftiget seg med denne nye sekten som var oppstått, fremstiller de kristne som uvitende og godtroende, verdige den Gud de dyrket, tømmermannen fra en ukjent by i et hjørne av det romerske imperium. Det var først senere, etter at eliten var begynt å bli påvirket av kristendommen, at den skapte seg en form for intellektuell og sosial respektabilitet.

En naturlig utvikling kan man si: Mange bevegelser av religiøs, politisk og kulturell art oppstår under små og vanskelige kår for senere så å vokse frem og vinne makt og anerkjennelse — det finnes mange eksempler på det. — På ett vis er denne forklaringen riktig, kristendommen er ikke i den grad annerledes fra forskjellige andre fenomener at den ikke skulle være underlagt de lover som gjelder andre menneskelige foreteelser, men kristendommen er likevel på en helt spesiell måte *underkastet sitt opphav som sin norm*: det dens Herre har sagt og gjort gjelder også nå. Kristendommen kan ikke utvikle seg bort fra sitt opphav uten at den opphører å være kristendom. Og Mesteren sa: «Det er ikke de rettfærdige, men synderne jeg er kommet for å kalle». Det var den samme Mester og Herre som sa til kvinnen grepet i ekteskapsbrudd: «Heller ikke jeg fordømmer deg», — det var ham som

lot føttene sine vaske i en prostituerts tårer og som sa: «Salig den som ikke tar anstøt av meg».

Dette handlingsmønster er så konsekvent fra Vår Herres side at det senere er gått inn som en del i kristendommen, ja, inn i dens kjerne. Kristendommen er ikke bare en religion som kommer fra små og trange kår, den er i seg selv automatisk på de små og de undertrykte side. Alle de utstøtte i samfunnet, alle de som av en eller annen grunn blir regnet som utelukket fra det gode selskap og fra de rikes og mektiges bord, dem er det kristendommen, dem er det den enkelte kristne går til — han står på deres side. Den kristne er derfor et ytterst merkelig vesen, for han kaster vrak på det som ellers blir sett på som ettertraktelsesverdige: penger, innflytelse, makt, anerkjennelse, anseelse.

I stedet setter han seg til bords med prostituerte, med alkoholikere, med fremmedarbeidere, med sigøynere, med alle dem som samfunnet ellers ikke regner med og helst ikke vil se. Den kristnes plass er blant de utstøtte, de foraktede, de undertrykte; der er han hjemme, for Mesteren har selv beredet ham plass blant disse — der føler han seg vel, og der er hans tempel og hans looffer, for Gud vil ha kjærlighet og ikke ofringer, han som sier: «Jeg har lyst til kjærlighet og ikke til slaktoffer, til Gudskunnskap mer enn til brennoffer».

Den kjærlighet som Jesus bar vitne om i denne verden var av en slik natur at den ikke kunne uttrykkes på vanlig vis, fordi den overskrider den naturlige kjærlighet.

Derfor sa da også Jesus: «Om dere elsker dem som elsker dere, hva ros fortjener dere vel for dette?» Guds kjærlighet, som den kristne er bærer av, elsker det som ikke er verd å elskes etter verdens målestokk og verdens forståelse, nettopp fordi Guds kjærlighet overgår denne verdens forstand og menneskets fatte-evne.

Den kristne forkjærlighet for de små, de undertrykte, de utstøtte, de foraktede, er derfor noe mer enn vage minner om kristendommens eget kummerlige opphav. Den er avglansen av Guds egen kjærlighet som går til alle mennesker, og som er så stor og av en slik natur at den elsker mest der hvor mennesker elsker minst, den setter det høyest som er lavt i verdens øyne. Slik er Guds kjærlighet, slik bør også vår være. Verden vil kanskje bli sjokkert, slik som fariseerne ble det da Jesus satt ved tolloppkreverens bord — men for oss bør det være vår glede, vår gudstjeneste, vårt lovoffer som er Gud til behag.

Per Bjørn Halvorsen O.P.

**STØTT
ST. OLAV
GI ETT
GAVE-
ABONNEMENT !**

FERIE?

Vi har mange billige bøker og et stort utvalg av fine grammofonplater!
Besøk oss nå i juni måned, eller skriv.
I HELE JULI er bokhandelen lukket.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1. - Tlf. 20 72 48

I GODVILJENS TEGN?

Bladet «Vår Kirke skrev nylig noe som også har varig verdi:

I disse dager går vi inn i feiringen av det store riksjubileum, 1100-årsminnet om Norges samling.

Slike jubileer har sterke tradisjoner. Kloke monarker har opp gjennom historien sørget for å stille til fest for hele folket, ikke bare for å befeste sin egen popularitet, men også for å styrke samhörigheten og få de mange landsdeler til å kjenne seg som ett rike. En slik oppgave har utvilsomt også denne rikssamlingsfesten, simpelthen ved at alle tar del i den.

Men går vi nærmere inn på jubileets karakter og spør hva vi skal feire vil mange føle seg usikre — av flere grunner. Vi føler det som om vi har usynlige kritiske tilskuere og tilhørere fra alle verdensdeler, og i vårt

eget land. De vil gjøre det umulig å flykte inn i den berusende jubileumsbegeistring.

Takker vi for hvordan vi har det, dukker UNCTAD III frem som en ubehagelig påminnelse om at det skal kreves meget av den som meget er gitt. Priser vi oss lykkelige over alle våre herligheter, kjenner vi et napp av barnehånd i skjorten som et spørsmål om hvordan vi forvalter herlighetene og hvordan vi har tenkt oss fremtiden. Situasjonen tar fra oss lysten til å snakke om hvor flinke vi har vært.

Og dersom vi virkelig bringer forvaltersynspunktet inn i jubileumstallene er EF-striden der og gjør det politisk kontroversielt. Det er som en historiens utfordring at Stortingets EF-debatt og riksjubileet så godt som faller sammen. (Forts. neste side.)

«GUD ER KJÆRLIGHET»

3. bind i den kanadiske serie av bøker for religionsundervisning for barn er i handelen. 4. bind ventes i løpet av sommeren. Bøkene koster kr. 25,— pr. stk. og kan bestilles fra

DEN KATEKETISKE KOMMISSJON

Nygårdsgt. 3 - 5000 Bergen

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Bergen
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

(Forts. fra forrige side)

Det blir ikke så helt lett å feire 1100-årsjubileum for Norges samling til ett rike. Den lyse optimismen og de store syner vil utebli. Tonen vil måtte dempes ned, tanker om landets nåtid og fremtid vil trenge seg på og kreve å bli uttrykt. Skyggen av alvor vil bringe realisme inn i festtalene. Taler ikke dette for å fremme en begrenset — men dermed ikke nødvendigvis beskjedne — målsetting for jubileet?

La oss benytte jubileet til en borgfred og bruke jubileumsdagene til en fordragelighetens og godviljens pause i EF-striden, ta en kort tid til å tenke over at det er en felles skjebne vi er inne i. Vi har en felles 1100-årig historie og de nye hundre år som ligger foran oss er vi felles om. Vi trenger nå å mobilisere viljen til å respektere dem som har en annen mening enn oss om Norges vei fremover, så det riket Harald samlet ikke skal bli splittet.

LØSSALG AV ST. OLAV

I GRUNDT TANUMS
BOKHANDEL,
UNIVERSITETS-
BOKHANDLENE
I SENTRUM OG PÅ
BLINDERN

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

**FREDRIKSTAD
GLASSMAGASIN**

ST. OLAV

KATOLSK

TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. ÅR

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

FREDRIKSTAD

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEGG

Agentgt. 1 - Tif. 17 080

EDVARSDEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

Andr. Jørgen

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad

Tif. 12 945

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

God ferie!

LØSSALG AV ST. OLAV

i Grundt Tanums Bokhandel, Universitetsbokhandlene i Sentrum og på Blindern.

OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

OSLO

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galigani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

ÄPPELKRIGET

En film som hadde premiere i Oslo i begynnelsen av april og som gikk velfortjent lenge, er på vei rundt i landet nå i feriemånedene. *Hasse & Tage*, alias *Hans Alfredson* og *Tage Danielson*, har med *Äppelkriget* laget en film som er helt enestående, en virkelig perle.

Innholdet er kort fortalt: Et utenlandsk selskap vil kjøpe et stykke Sverige for å lage et ferie- og rekreasjonsenter for trette middeuropeere, prosjekt *Deutschneyland*. Engen skal sementeres igjen, det vakre greveslottet skal rives ned og støpes opp igjen i betong for å huse alle tiders bingo-hall (på tysk: Bingo-Halle), hot dog stands og pop-corn boder skal settes opp overalt for riktig å tilfredsstille alle det moderne menneskets behov. Bygdas innvånere forespeiles økt velstand og utvidede investeringsmuligheter, «fortidsbygd» skal bli fremtidsbygd, fremskrittet fortsetter så det riktig dunderer. Bare familien Lindberg, alle spikende gale, styrt av en eksentrisk og fabelaktig *Monica Zetterlund*, stritter imot med alle midler, og alle midler betyr i denne sammenhengen akkurat det: heksekunst, hulder, gjenferd, nøkk og troll, himmel og jord settes i bevegelse for å velte planene for det fremskrittvennlige *Deutschneyland*, hvilket de da også klarer å gjøre.

Filmen vrimler av gode og opplagte skuespillere. Foruten *Monica Zetterlund* ser vi *Gösta Ekman*, dessuten *Marin Ljung* og *Max von Sydow* som de gale

Max von Sydow, Martin Ljung og Tage Danielson har tre av rollene i den nye svenske komedien 'ÄPPELKRIGET'. Utleie Kommunenes Filmcentral A/S.

brødrene som maner frem fortidsånder ved hjelp av bronselur og tromme, og, noe som visstnok er temmelig enestående i filmhistorien, selveste Evert Taube som med rusten stemme synger sin egen «Kalle Schewen».

Å karakterisere *Äppelkriget* er nesten umulig. *Hasse & Tage* har kort sagt sin egen genre. Filmen er aktuell, som det heter, og det i høyeste grad i vår miljøverntid. Men samtidig har den eventyrets og fabuleringens besnærende og fortrollende kraft i seg, dog uten noen gang å bli virkelighetsfjern. Hvordan dette oppnås, er i seg selv et stykke trolldom.

Äppelkriget er en munter film, men samtidig er den sår og vemodig, et farvel til en tid som en gang og som nå forlater os. De värmländsk landskapene i sommerdagens krydrede sollys er så vakre at det skjærer en i hjertet. Dette skal

vi altså forlate for betong-, plast- og stålatur, fordi det kalles fremskritt, fordi det er slik tiden vil ha det. Er da fremskrittet uavvendelig, er det en ødeleggende naturkraft som det er umulig å stoppe, eller er det interesser og krefter som står bak og dirigerer det hele?

Filmen viser hvordan naturen selv til slutt får bukt med den utenlandske kapitalisten, han oppslukes av den. Mon det ikke er et bilde på menneskets egen fremtid? Hvis mennesket driver det for langt i sin hensynsløse undertrykkelse vil kanskje naturen selv slå tilbake og til sist uttrydde dette skadedyret som ødelegger alt det finner på sin vei. Hvis vi ikke trår varsomt i gresset, vil kanskje enda en gang hulder danse over Värmlands myrer og nøkken spille i fossefallet. Da vil mennesket ikke være mer, drept som det er av sin egen hybris.

PH.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M., Per Bjørn Halvorsen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26. Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1. Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år. Kr. 20 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.